

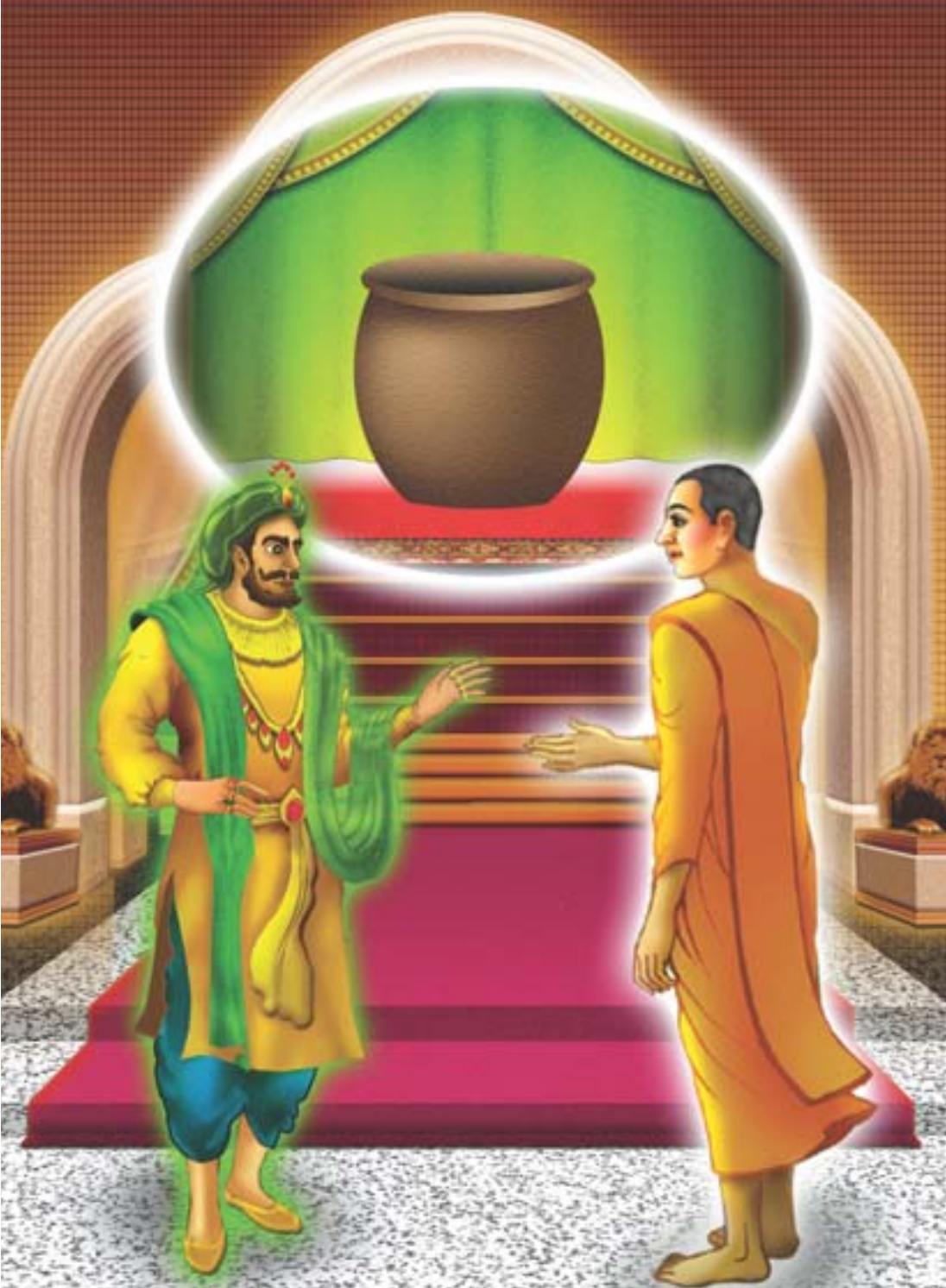

ม ง ค ล ที่ ๗ เป็ น พ หุ สุต

ป้ ญ ญา เ พิ่ ม พุ น เ กี ย ร ตี คุ ณ

ปัญญาเป็นเครื่องวินิจฉัยข้อความที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา
ปัญญาเป็นเครื่องเพิ่มพูนเกียรตินคุณและชื่อเสียง นรชนในโลกนี้
ประกอบด้วยปัญญาแล้ว ย่อมหาความสุขได้ ในท่ามกลาง
ความทุกข์ที่เกิดขึ้น

ปัญญาเพิ่มพูนเกียรติคุณ

๒๖๓

เวลาธรรมกายเป็นเวลาที่เราจะคุณค่ายิ่ง เราจะได้มาร่วมกันหยุดนิ่ง หยุดใจไว้ที่แห่งเดียวกัน คือ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ แม้อยู่คนละสถานที่ แต่เราสามารถรวมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อให้กระแสแห่งความสุข และความบริสุทธิ์ของธรรมกาย แผ่ขยายไปทั่วโลกการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นแก่โลกนั้นไม่ใช่เรื่องเพ้อฝัน เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะธรรมกายมีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคนในโลก ไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนาและเผ่าพันธุ์ หากทำใจหยุดนิ่งถูกส่วนย่อมเข้าถึงได้ทุกคน

มีวาระพระบาลีใน ขุททกนิกาย เตสกุณชาดก ว่า

“ปญญา สุตวินิจฉินิ ปญญา สิลอกวทุตนิ
ปญญาสทิตโต นโร อธิ ทุกฺเข สุขานิ วินฺทติ

ปัญญาเป็นเครื่องวินิจฉัยข้อความที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา ปัญญาเป็นเครื่องเพิ่มพูนเกียรติคุณและชื่อเสียง นรชนในโลกนี้ ประกอบด้วยปัญญาแล้ว ย่อมหาความสุขได้ ในท่ามกลางความทุกข์ที่เกิดขึ้น”

ในภาวะที่บ้านเมืองกำลังสับสน เราต่างรอว่า ใครจะเป็นผู้มีสติปัญญาเข้ามาแก้ไขสถานการณ์บ้านเมือง เพื่อให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤติ นำพาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง รวมทั้งช่วยโอบอุ้มคุ้มครองโลกให้สงบสุขร่มเย็น

ปัญญาเพิ่มพูนเกียรติคุณ

๒๖๘

ในยามที่มีเหตุการณ์คับขัน ผู้มีปัญญาเท่านั้น ที่จะนำพาตนและผู้อื่น ให้พ้นจากความทุกข์ไปได้ ถึงแม้จะมีเรื่องร้ายแรงเกิดขึ้น ผู้มีปัญญาย่อมสามารถเปลี่ยนให้กลายเป็นดี ด้วยจิตใจที่สุขุมเยือกเย็น เป็นสมาธิ มีสติมั่นคง ผู้ที่ทำอย่างนี้ได้ นั่นต้องเป็นผู้ที่ฝึกฝนใจ จนกระทั่งมีใจสงบ หนักแน่นดีแล้ว

*ดังเช่นในสมัยพุทธกาล เหล่าพระสนมของพระเจ้าปเสนทิโกศล นั่งสนทนากันว่า การบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก แม้พวกเรามีความถึงพร้อมด้วยสมบัติต่างๆ ทว่าไม่มีโอกาสได้ไปวัดฟังธรรมเหมือนกับบุคคลทั่วไป เพราะต้องคอยปรนนิบัติรับใช้พระราชา ทั้งยังต้องดูแลความเรียบร้อยภายในพระราชวังด้วย จึงพากันไปกราบทูลขอให้พระราชาทรงนิมนต์พระภิกษุ มาแสดงธรรมภายในพระราชวัง ด้วยเห็นว่า เป็นโอกาสดีที่จะได้ฟังธรรม เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาให้ยิ่งขึ้นไป พระราชาทรงอนุโมทนาในกุศลเจตนาของพวกนาง แล้วทรงถามว่าอยากฟังธรรมจากภิกษุรูปใด

พวกนางได้ปรึกษากัน แล้วกราบทูลขอฟังธรรมจากท่านพระอานนทเถระ เนื่องจากท่านเป็นผู้ทรงธรรม เป็นพหูสูต ทรงจำคำสอนที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้อย่างยอดเยี่ยม พระ-

ปัญญาเพิ่มพูนเกียรติคุณ

๒๖๕

ราชาจึงเสด็จไปเฝ้าพระบรมศาสดา เพื่อทรงนิมนต์พระอานนท์ให้มาแสดงธรรม พระอานนท์ท่านเคยเป็นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินมาก่อน รู้ธรรมเนียมของคนในวังเป็นอย่างดี สามารถประคองศรัทธาของพระราชาและคนในวังได้ พระบรมศาสดาจึงทรงอนุญาต

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พระอานนท์ได้ไปแสดงธรรมให้กับเหล่าสนมกำนัลของพระราชา ท่านสามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสม และแสดงธรรมได้อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ไม่มีที่ติ จนเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสของชาววัง

วันหนึ่ง ดวงแก้วมณีของพระราชาหายไป พระราชาจึงรับสั่งกับพวกอำมาตย์ให้สืบสวนหาคนขโมย พวกอำมาตย์เที่ยวค้นหาจนทั่วพระราชวังก็ไม่พบ จึงคาดคั้นเอาความจากข้าราชการบริพาร ตั้งแต่สนมกำนัลเป็นต้นไป ทำให้เดือดร้อนกันถ้วนหน้า แต่ไม่มีใครยอมรับว่าเป็นผู้ขโมยไป แม้พระราชาจะมีที่ปรึกษาข้าราชการแผ่นดิน ผู้มีฝีมือเยี่ยมมากมายมาช่วยกัน ก็ไม่สามารถนำแก้วมณีกลับคืนมาได้

ในวันนั้น พระอานนท์เถระเข้าสู่พระราชวัง เพื่อแสดงธรรมตามปกติ ท่านสังเกตเห็นว่า ทุกคนไม่ค่อยยิ้มแย้มแจ่มใสเหมือนมีเรื่องกังวล และไม่ค่อยตั้งใจฟังธรรมเหมือนเช่นเคย

ปัญญาเพิ่มพูนเกียรติคุณ

๒๓๐

จึงได้ถามเรื่องราวที่เกิดขึ้น เมื่อทราบเรื่อง ก็พลบใจทุกคนว่า “อย่าได้วิตกไปเลย อีกไม่นานจะได้แก้วมณีกลับคืนมา”

พระอานนท์สอบถามเรื่องที่เกิดขึ้นกับพระราชาวา “มหาบพิตรจริงหรือที่แก้วมณีของพระองค์หายไป” พระราชา รับสั่งว่า “พระคุณเจ้าผู้เจริญ แก้วมณีได้หายไปจริงๆ โยมสั่งให้ สอบสวนทุกคนที่เข้ามาภายในพระราชวัง แต่ก็ไม่มีใครยอมรับ สารภาพ แม้เราสั่งให้จับคนข้างในทุกคน ถึงจะทำให้ลำบาก ขนาดไหน จนกระทั่งบัดนี้ ยังไม่มีใครเอาแก้วมณีมาคืนเลย”

พระเถระจึงแนะนำวิธีการว่า “อุบายที่จะได้แก้วมณีคืนมา โดยไม่ต้องให้มหาชนลำบากนั้นพอมืออยู่ ถ้าพระราชาทรงสงสัย ใคร ก็ให้นำคนเหล่านั้นมา แล้วให้ฟ้อนฟางไปคนละฟอน บอก พวกเขาว่า ในเวลาใกล้รุ่งให้นำฟ้อนฟางมาโยนไว้ที่หน้าประตูวัง ถ้าผู้ใดเป็นคนเอาไป เขาจะชุกแก้วมณีไว้ในฟ้อนฟาง ด้วยวิธีการนี้ ก็จะได้แก้วมณีกลับคืนมา”

พระราชารับสั่งให้ทำตามที่พระเถระแนะนำไว้ทุกประการ แต่ก็ยังไม่มีใครนำแก้วมณีมาคืน พระเถระจึงแนะวิธีต่อไปว่า ให้ตั้งตุ่มใหญ่ไว้ในที่กำบังในท้องพระโรง ตักน้ำใส่ให้เต็มแล้วกัน ม่านบังไว้ จากนั้นให้คนที่เป็นผู้ต้องสงสัยเข้าไปในม่านทีละคน ให้ล้างมือในตุ่มน้ำแล้วเดินออกมา พระราชาก็รับสั่งให้ทำตาม กุศโลบายของพระเถระ

ปัญญาเพิ่มพูนเกียรติคุณ

๒๓๑

ต่อมา คนที่ขโมยแก้วมณีไปได้คิดว่า “พระเถระเป็นผู้มีเมตตา และฉลาดในการสืบสวนด้วยสันติวิธี ไม่ปรารถนาประทุษร้ายใคร ให้ได้รับความเดือดร้อน หากเราไม่รับนำแก้วมณีมาคืนไม่ช้าก็ต้องถูกพระราชอาจับได้แน่” เมื่อคิดได้อย่างนี้แล้ว จึงได้นำแก้วมณีหย่อนลงในตุ่ม ในขณะที่กำลังล้างมือ

เมื่อทุกคนเดินออกจากม่านหมดแล้ว พวกราชบุรุษได้นำน้ำในตุ่มไปเททิ้ง ได้พบแก้วมณี จึงนำมาถวายแด่พระราชพระราชาทรงชื่นชมพระเถระว่าเป็นผู้มีปัญญาเฉียบแหลมฉลาดทั้งทางโลกและทางธรรม สามารถนำแก้วมณีกลับคืนมาได้โดยไม่ต้องให้มหาชนลำบาก แม้ผู้ถูกกล่าวหา ก็พากันยินดีว่าได้พ้นจากคำครหาเพราะพระเถระ

เกียรติคุณของพระเถระได้ฟุ้งขจรไปทั่วพระนคร มหาชนต่างพากันเลื่อมใสและยกย่องท่านว่า เป็นผู้ที่ฉลาดในการตัดสินคดีความด้วยสันติวิธี ไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับความกระทบกระเทือนเดือดร้อน นับเป็นสุดยอดวิธีในการแก้ไขปัญหาด้วยสติปัญญา แม้พระลัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงสรรเสริญพระอานนท์ว่าเป็นยอดพหูสูตร ผู้มีปัญญาลึกล้ำ นอกจากทรงจำคำสอนของพระพุทธองค์แล้ว ยังมีปฏิภาณไหวพริบในการนำคำสอนนั้นมาใช้งานได้อย่างคล่องแคล่ว เหมือนดังคำที่กล่าวในคาถาบทหนึ่งว่า

ปัญญาเพิ่มพูนเกียรติคุณ

๒๗๒

“ยามคับขันย่อมต้องการคนกล้า ยามประชุมปรึกษา
ย่อมต้องการคนหนักแน่น ยามมีข่าวร้ายรีบรุดย่อมปรารภนา
ผู้เป็นที่รัก ยามมีปัญหาหยาบปรารภนาบัณฑิตผู้มีปัญญา”

เพราะฉะนั้น เมื่อมีปัญหาเรื่องใดเกิดขึ้น ให้ใช้สติ
ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองเรื่องราวที่เกิดขึ้นด้วยใจที่สงบเยือกเย็น
ปัญหาทั้งหลายนั้นมีไว้ให้แก้ ไม่ได้มีไว้ให้กลุ้ม จงแก้ไขปัญห
ด้วยปัญญา ดวงปัญญาจะเกิดเมื่อทำใจให้หยุดนิ่ง พอใจหยุดนิ่ง
ถูกส่วน จะเข้าถึงดวงธรรมสุกใสสว่างอยู่ในกลางตัว เข้าถึงดวงศีล
ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ไปตามลำดับ ดวงปัญญานี้แหละที่
สามารถแก้ไขปัญหได้ทุกเรื่อง ยิ่งใจใสละเอียดยิ่ง ปัญญา
ยิ่งละเอียดลึกซึ้ง ความรู้ความเห็นกว้างไกล ทำให้การตัดสินใจ
ถูกต้อง มีวินิจฉัยไม่ผิดพลาด

ดังพระบาลีว่า “นตถิ ปัญญาสมา อาภา แสงสว่างเสมอ
ด้วยปัญญาไม่มี” ยิ่งกว่านั้นแสงสว่างแห่งปัญญานี้ ยังสามารถ
ขจัดกิเลสอาสวะ และครอบงำอวิชชาที่ปิดบังใจของชาวโลกได้
ทำให้เปลี่ยนจากคนธรรมดาเป็นผู้รู้แจ้ง เพราะฉะนั้นการ
ฝึกใจให้หยุดนิ่งจึงเป็นสิ่งสำคัญ ให้หมั่นฝึกใจกันทุกๆ วัน

